

Impactanalyse MVI

Vervolgaanpak UMC Utrecht

**Waar we
voor staan**

Onze missie

Samen verbeteren we
de gezondheid van
mensen en creëren we
de zorg van morgen.

**Waar we
voor gaan**

Onze visie

Samen creëren we
meer waarde, omdat
ieder mens telt.

Dit doen we door...

Zorg

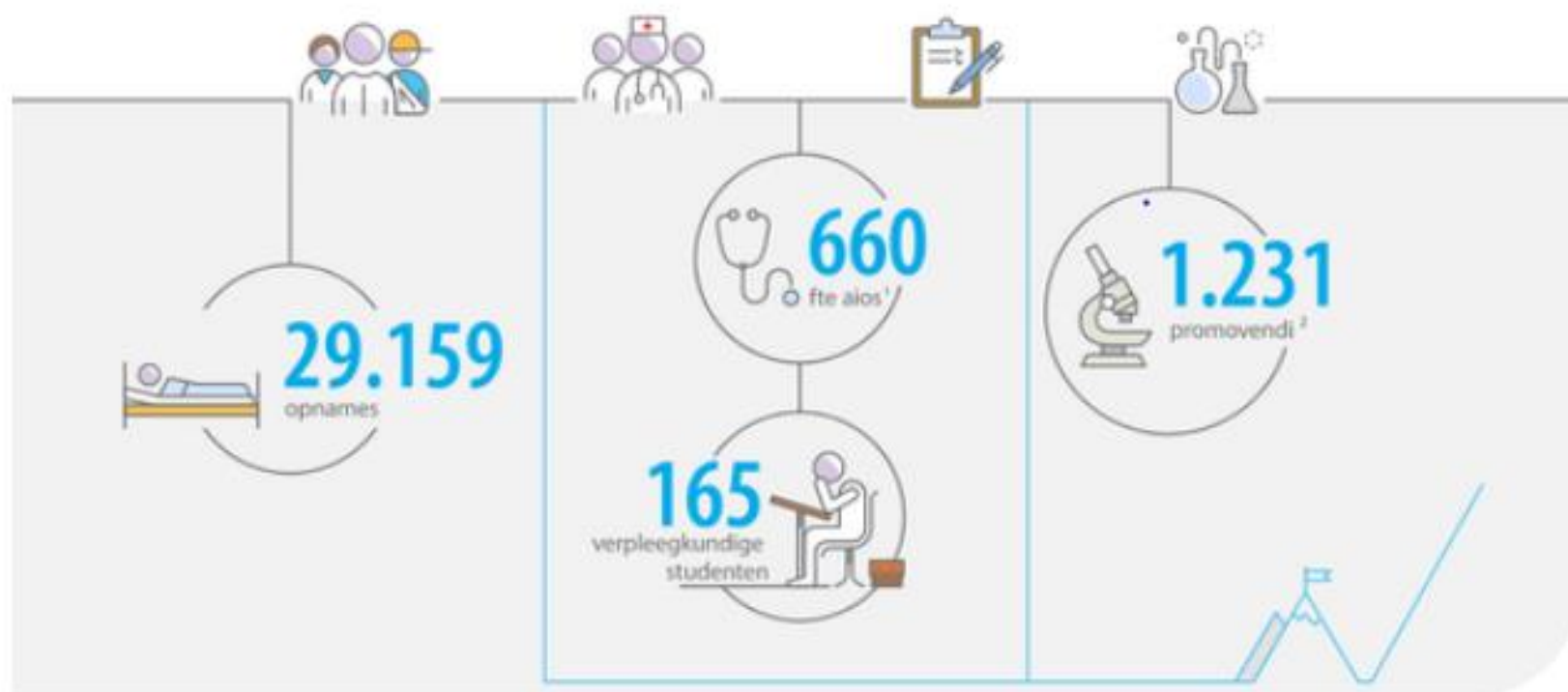
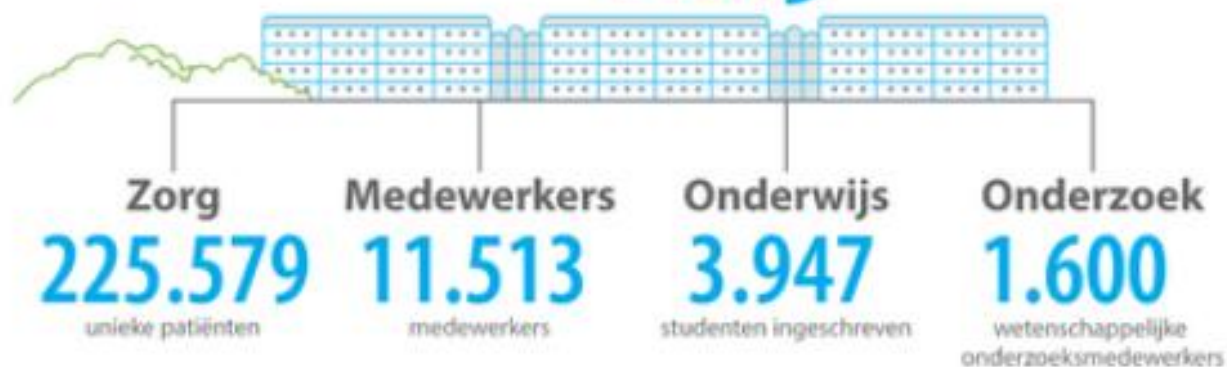

Onderwijs

Onderzoek

UMC Utrecht 2019

UMC Utrecht

Duurzaamheidsbeleid 2020-2025

Visie

Duurzaamheid draagt bij aan gezondere patiënten, studenten en medewerkers, nu en in de toekomst

Ambitie

Gezonde
omgeving creëren >

Minder
CO2 uitstoten >

Bijdragen
aan circulariteit >

Thema's

Sub thema's

Gezondheid bevorderende omgeving >

- Architectuur/
inrichting/
beweging
- Natuur/groen
- Gezonde
voeding

Schoon water >

- Emissies
medicijnen

Duurzaam vervoer >

- Patiënten-
vervoer
- Woon-werk
verkeer
- Zakelijke reizen

Circulaire bedrijfs- voering >

- Voorkomen van
verspilling
- Stimuleren van
hergebruik
- Afvalscheiding
- Verduurzamen
disposables

CO2-neutraal & duurzaam vastgoed >

- CO2 routekaart
- Energie-
besparing
- Duurzaam
gebouw

Randvoorwaarden

- > Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)
- > Awareness - Kennisontwikkeling - Duurzaamheid in onderwijs

Waarom de Impactanalyse MVI?

Focus op 'eigen' footprint

- Gezond houden wat gezond is
- Schone omgeving (CO₂ neutraal en circulair)

Wat is onze footprint 'buiten' UMCU?

- Meer inzicht in de impact per inkoopcategorie
- Waar zitten risico's en kansen in de keten?
- Hoe MVI beter integreren?

Uitleg onderzoek CE Delft; Lonneke de Graaff

MVI impactanalyse UMC Utrecht

Analyse en resultaten

Lonneke de Graaff - CE Delft

CE Delft

- Onafhankelijk onderzoek en advies sinds 1978
- Energie, transport en grondstoffen
- Economische, technische en beleidsmatige expertise
- 70 medewerkers
- Not-for-profit

Klanten

Bedrijven

Overheden

NGO's

CE Delft en duurzaam inkopen

- Hotspotanalyse/nulmeting: Wat zijn de prioriteiten?
- Ontwikkelen criteria: Hoe koop je de duurzaamste producten?
- Ondersteuning inkopers: Hoe beoordeel je inschrijvingen?
- Ondersteuning marktpartijen: Hoe toon je je duurzaamheid aan?

Impact analyse UMC Utrecht

Aanpak

- Analyse van de uitgaven
- Interviews
- Gegevens verzamelen (aantallen, hoeveelheden)
 - Berekening van de milieu-impact
- Literatuurstudie naar sociale impact

Klimaatimpact

Grondstofschaarste

Gezondheid

Ecosystemen

Sociaal

Quickscananalyse

- Levenscyclusanalyse (LCA)
 - Directe en indirecte impacts
 - De gehele productieketen (waar mogelijk)
- Quickscan = schatting, onzekere uitkomst. Wel gevoel voor hotspots.

Afbakening

- **Facilitair**

- berekening gebaseerd op fysieke gegevens (kWh, m³, gas, km, kg, etc.);
- Resultaat uitgedrukt in impact op klimaat, grondstoffenschaarste, gezondheid en ecosystemen.

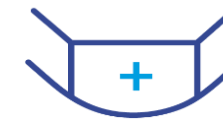

Energie
Mobiliteit
ICT
Huisvesting
Voeding
Afvalverwerking
Kantoor
Textiel

- **Medisch**

- klimaatimpact gebaseerd op rapportages van leveranciers;
- schatting voor andere impacts.

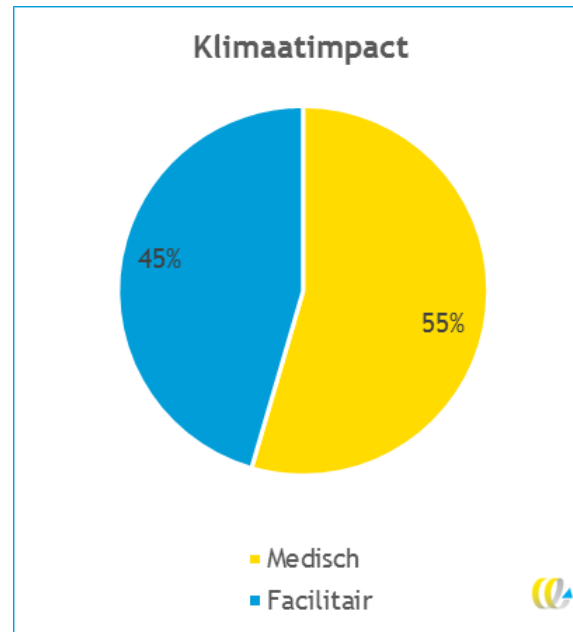
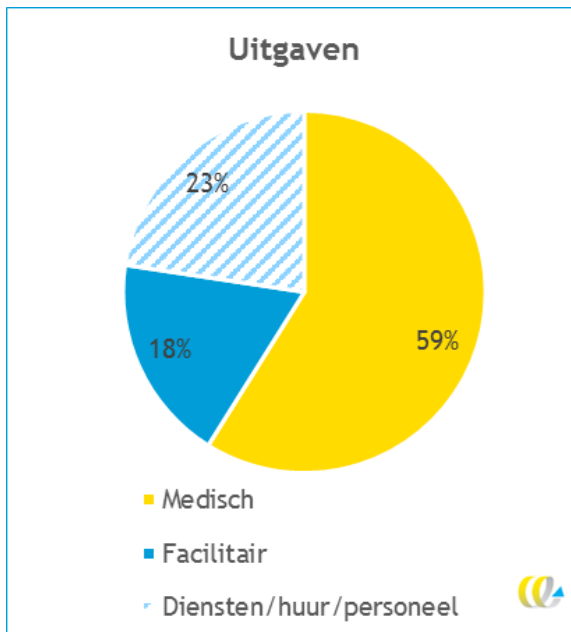
Geneesmiddelen
Implantaten
Disposables
Diagnostiek
Medische apparatuur
Reusables

- Diensten en software niet meegenomen

Spendanalyse en klimaatimpact

- Medische productgroepen vormen de grootste uitgave
- Diensten: 23% van de uitgaven
- Facilitair: 18% van de uitgaven, maar 45% van de klimaatimpact

Klimaatimpact

- 158 kiloton (kton) CO₂-eq.
 - Vergelijkbaar met jaarlijks elektriciteitsgebruik 100.000 huishoudens
- Meer dan de helft van klimaatimpact veroorzaakt door twee productgroepen:
 - Geneesmiddelen (41 kton, 28%)
 - Energie (36 kton, 25%)

Productgroep	Klimaatimpact kton CO ₂ -eq.
Geneesmiddelen 	 41
Energie 	 36
Implantaten 	 12
Mobiliteit 	 11
Disposables 	 11
Diagnostiek 	 10
ICT 	 7
Huisvesting 	 6
Medische apparatuur 	 5
Voeding 	 4

 Medisch Facilitair

Grondstof-schaarste

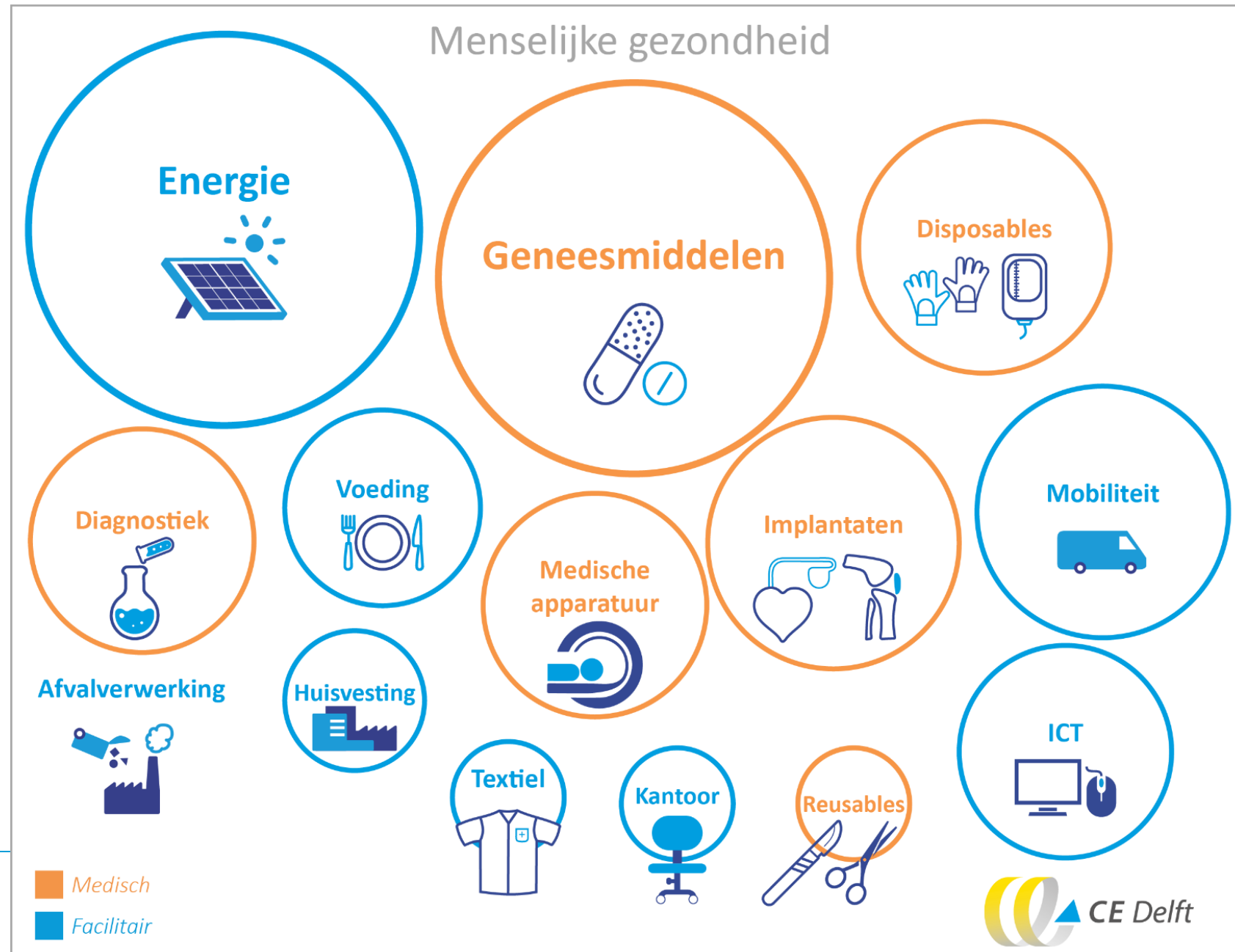
- Circulaire economie
- Grootste impact: uitputting fossiele bronnen door energiegebruik

Menselijke gezondheid

Productgroepen met de grootste impact:

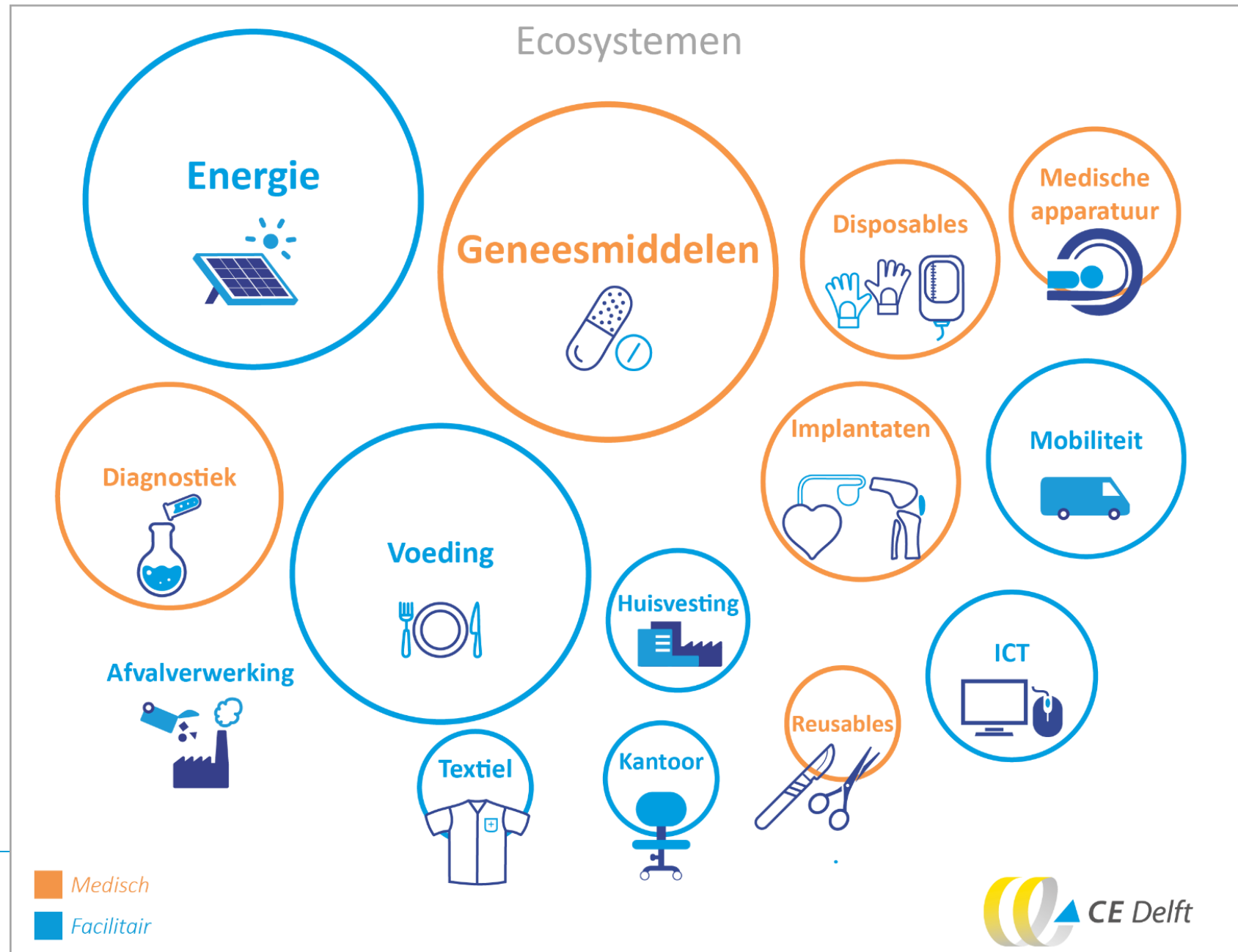
- Energie
- Geneesmiddelen
- Mobiliteit
- Implantaten
- Disposables
- ICT

Ecosystemen

Productgroepen met de grootste impact:

- Energie
- Geneesmiddelen
- Voeding
- Mobiliteit
- Implantaten
- Disposables
- Diagnostiek

Sociale impact

Productgroepen: Geneesmiddelen, Disposables, ICT apparatuur, Reusables, Textiel

Risico's omwonenden: Gezondheidsklachten (vervuiling met giftige stoffen), vervuiling van de omgeving, landverlies, voedselverlies, deelname klinische onderzoeken

Risico's personeel: Slechte arbeidsvoorwaarden, onveilige werksituaties (inademing gevaarlijke stoffen, toxische stoffen, extreem hoge temperaturen, hard geluid, verwonding), discriminatie, gedwongen arbeid, kinderarbeid, uitbuiting van vrouwen en migranten, lage lonen, overuren

Conclusie impactanalyse

Klimaatimpact	Grondstofschaarste	Gezondheid	Ecosystemen	Sociaal
Geneesmiddelen	Energie	Energie	Energie	Geneesmiddelen
Energie	Geneesmiddelen	Geneesmiddelen	Geneesmiddelen	Disposables
Implantaten	Mobiliteit	Mobiliteit	Voeding	ICT
Mobiliteit	Disposables	Implantaten	Mobiliteit	Reusables
Disposables	Implantaten	Disposables	Implantaten	Textiel
Diagnostiek	Diagnostiek		Disposables	
	Medische apparatuur		Diagnostiek	

1. Veel medische productgroepen in de top 5 voor alle impacts (klimaatimpact cijfermatig onderbouwd)

Conclusie impactanalyse

	Klimaatimpact	Grondstofschaarste	Gezondheid	Ecosystemen	Sociaal
1	Geneesmiddelen	Energie	Energie	Energie	Geneesmiddelen
2	Energie	Geneesmiddelen	Geneesmiddelen	Geneesmiddelen	Disposables
3	Implantaten	Mobiliteit	Mobiliteit	Voeding	ICT
4	Mobiliteit	Disposables	Implantaten	Mobiliteit	Reusables
5	Disposables	Implantaten	Disposables	Implantaten	Textiel
6	Diagnostiek	Diagnostiek		Disposables	
7		Medische apparatuur		Diagnostiek	

1. Veel medische productgroepen in de top 5 voor alle impacts (klimaatimpact cijfermatig onderbouwd)
2. Geneesmiddelen en Disposables hebben hoge impact op alle milieuaspecten

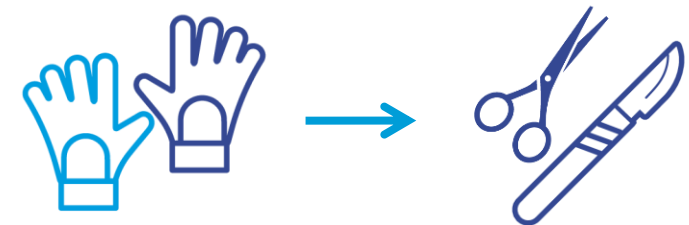

Advies aan UMC Utrecht

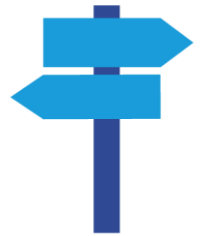
Verlaag de milieu-impact

- **Gebruik minder:**
Verleng levensduur, vraag naar refurbished
- Vraag leveranciers naar hun **visie op duurzaamheid**.
En werk met hen samen voor efficiënte levering (bulk, verminder verpakkingen)
- Stel concrete **eisen** aan leveranciers (energie, materiaal, transport) en selecteer met **gunningscriteria**
- Onderzoek **alternatieven** (bijv. reusable vs. disposable)

Verlaag de sociale impact

- **Transparantie:**
Vraag waar producten vandaan komen
- Vraag naar **certificaten:**
SA8000, Fair Labor Association (FLA), Business Social Compliance Initiative (BSCI)
- Werk samen aan verbetering, dmv gezamenlijke **initiatieven**
 - Green Deal Duurzame zorg
 - MilieuPlatformZorg

Specifieke acties

- **Energie**

- Wek zelf hernieuwbare elektriciteit op
- Schaf energie-efficiënte apparaten aan

- **Geneesmiddelen**

- Werk samen met partners (NFU/NEVI-zorg): audits, onaangekondigde controles
- Kaart het onderwerp duurzaamheid aan bij leveranciers en zorgverzekeraars
- Probeer ketenpartners te vinden voor een ‘Sustainable Paracetamol’ project

- **Richt de aandacht meer op de medische productgroepen**

- Deze groepen domineren de top 5 impact

Betekenis uitkomst Impact analyse MVI

45 Kton CO₂ 'eigen' footprint

footprint > 111 kton CO₂
'buiten' UMCU

- Top 5 productgroepen CO₂-emissie 111 Kton CO₂ én grootste impact op circulariteit (schaarste primaire grondstoffen).
- Verschuiving in focus: meer prioriteit bij **medische** inkooptrajecten.

Productgroep	Klimaatimpact kton CO ₂ -eq.	Uitgaven mln euro
Geneesmiddelen 	 41	120
Energie 	 36	6
Implantaten 	 12	26
Mobiliteit 	 11	3
Disposables 	 11	31
Diagnostiek 	 10	41
ICT 	 7	17
Huisvesting 	 6	34
Medische apparatuur 	 5	34
Voeding 	 4	6
Afvalverwerking 	 0,7	1
Reusables 	 0,6	4
Kantoor 	 0,5	9
Textiel 	 0,4	3

■ Medisch
 ■ Facilitair

Aanpak gericht op MVI strategie per productgroep

Geen criteria beschikbaar voor verduurzaming bij 4 productgroepen uit de top 5 met impact

MVI strategie per productgroep op basis van 2 pijlers

1

Wat zijn de focusgebieden wat betreft negatieve milieu- en sociale impact?

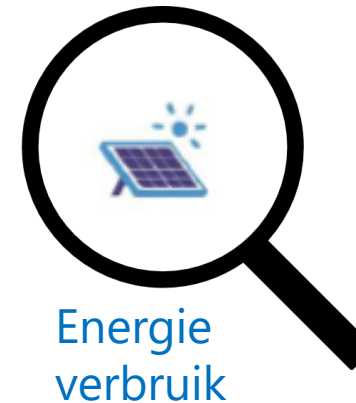

2

Keuze voor marktbenadering op basis van enkele kenmerken

- Handelingsperspectief
- Mate van duurzaamheid in marktsegment
- Gewenste (contractuele) relatie

Focusgebieden (uitkomst Impact analyse MVI)

Focus per productgroep; mogelijke vragen aan de leverancier

Productie

Gewenste outcome

- Grondstof-besparing
- Vermindering CO₂ emissies

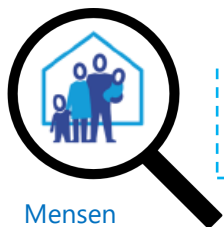
Indicators en voorbeeldvragen

% recyclaat: Wat is het % gerecyclede grondstoffen in het product (% gewichtsaandeel polymere producten)?

% hernieuwbaar: Wat is het percentage hernieuwbare grondstoffen in het product?

Eco design: Is het product zo ontworpen dat: het niet of zelden kapotgaat / modulaair is aan te passen of te repareren (design-for-repair) / dat het na gebruik een waardevolle grondstof biedt voor het eigen (of een ander) productieproces (design-for-recycling).

CO₂ uitstoot: Is er inzicht in CO₂ uitstoot tijdens het productieproces? Zijn er reductiedoelstellingen en hoe wordt dit gemonitord?

Mensen

- Sociaal en ethisch zaken doen

Mensen- en arbeidsrechten: Heeft leverancier inzicht in de risico's (bijv. slechte arbeidsomstandigheden of schadelijke leefomgeving) in de productieketen? Zo ja, hanteert ze verbeterdoelstellingen en hoe wordt dit gemonitord?

Diversiteit en inclusie: hoe is de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep participatiewet) structureel in het productieproces, de dienstverlening en/of de retourstroom?

Transport

- Vermindering CO₂ emissies
- Vermindering gebruik fossiele brandstoffen

Emissie uitstoot: Heeft leverancier inzicht in de emissie uitstoot tijdens het transport?

Reductiedoelstellingen? Zo ja, hoe monitoren?

Compensatie: Compenseert leverancier de uitstoot van emissies?

% hernieuwbare brandstof: Wat is het aandeel hernieuwbare brandstoffen?

Gewenste outcome

- Optimale ketensamenwerking

Indicators en voorbeeldvragen

Actueel duurzaamheidsbeleid/-visie/-strategie: Is sprake van een duurzaamheidsbeleid, -visie en -strategie? Zo ja, zijn korte en lange termijn ambities en acties benoemd en worden deze gemonitord?

Toepassing management systeem (bijv. ISO 14001): Wordt gewerkt volgens een managementsysteem dat aandacht vereist voor de milieu- en maatschappelijke effecten van de bedrijfsvoering?

Mate van innovatiegerichtheid: Is sprake van een innovatiestrategie voor duurzaam productontwerp (eco-design) voor de korte en lange termijn? Is sprake van een innovatiestrategie voor technologie voor de korte en lange termijn? Is sprake van een innovatiestrategie dat gericht is op het ontwikkelen en implementeren van duurzame of circulaire businessmodellen voor de korte en lange termijn? Heeft leverancier beleid vastgesteld dat gericht is op het implementeren van een circulair economisch model? Zo ja, beleid laten toevoegen.

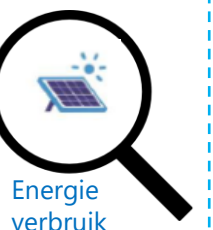

- Hergebruik van grondstoffen
- Voorkomen van afval

Mate van recyclebaarheid: Van welke materialen/grondstoffen is het product gemaakt? Oftewel, is sprake een mono stroom die goed te recyclen is? Is sprake van design-for-recycling? Bijvoorbeeld dat het product demontabel is en de mate van losmaakbaarheid van grondstoffen groot is. Biedt leverancier een retour-proces aan waarin optimaal hergebruik en/of recycling wordt gegarandeerd?

Mate van repareerbaarheid: Is sprake van design-for-repair? Bijvoorbeeld dat het product goed te repareren is omdat losse onderdelen makkelijk kunnen worden losgemaakt, gerepareerd en teruggeplaatst of dat onderdelen makkelijk kunnen worden vervangen?

Levensduurverlenging: Is het product geschikt voor een tweede leven?

- Vermindering uitstoot emissies
- Uitbreiding aandeel hernieuwbare energie en vermindering gebruik fossiele energie

C02 uitstoot: Welke maatregelen neemt leverancier om het energieverbruik van uw producten te minimaliseren? Reductiedoelstellingen? Zo ja, hoe monitoren?

% hernieuwbare energie: Wat is het aandeel hernieuwbare energie dat leverancier gebruikt voor uw bedrijfsvoering en productie?

Strategiën voor marktbenadering

We kiezen voor een gedifferentieerde strategie als marktbenadering

MVI prioriteit*	Strategie	Beschrijving
Laag	Voorschrijven	Minimumeisen
Middel	Aanmoedigen	Gunningscriteria
Hoog	Uitnodigen	Functioneel en prestatiegericht

Strategie **Voorschrijven**

Stel minimumeisen als markt al behoorlijk verduurzaamd is en je een hoog duurzaamheidsniveau als minimum kan eisen.

Of als sprake is van een product(groep) of dienst met weinig duurzaamheidsimpact.

Strategie **Aanmoedigen**

Pas ambitieuze/aangescherpte minimeis toe in combinatie met prestatie belonende gunningcriteria.

Bij categorieën met behoorlijk wat duurzaamheidsimpact en redelijke kans op verduurzaming.

Strategie **Uitnodigen**

Combineer functionele en meer experimentele criteria bij categorieën die veel duurzaamheidsimpact hebben in combinatie met een innovatiebehoefte. Belangrijk dat er een goed handelingsperspectief is voor het UMC Utrecht.

Samenvatting MVI strategie medische disposables

Dit betreft medische producten bedoeld voor eenmalig gebruik (verbruiksartikelen).

Voorbeelden zijn onder andere katheters, drains, pipetten, infuussystemen, handschoenen, persoonlijke beschermingsmiddelen, producten voor wondverzorging en gips. Ook eenmalig instrumentarium, spuiten en naalden horen tot deze productgroep.

Duurzaamheidsimpact	Handelingsperspectief UMC	Mate duurzaamheid in markt
		
Hoog Zie impactanalyse MVI van CE Delft	Laag Wereldwijde markt	Gemiddeld Een aantal partijen is er mee bezig, veel nog niet of niet zichtbaar

MVI Focus		
 Productie	 Mensen	 Afval

STRATEGIE	
MVI prioriteit	Marktbenadering
	Aanmoedigen Belonen door gunningscriteria Doel: Bewustwording aanjagen, stimuleren
Gemiddeld Belangrijk qua MVO impact, lastig qua handelingsperspectief	Focus vooral op grondstoffengebruik, eco-design, recycling en verpakkingen.

Bedankt voor uw aandacht

Lonneke de Graaff
CE Delft
graaff@ce.nl

Paul Schrijnemakers
UMC Utrecht
p.m.schrijnemakers@umcutrecht.nl